เจตมูลเพลิงแดง

ชื่ออื่น ๆ ปิดปิวแดง ไฟใต้ดิน

ชื่ออังกฤษ Radix Plumbago Indicae, Rose-coloured Leadwort Root, Fire Plant Root, Official Leadwort Root, Rosy Leadwort Root

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Plumbago indica* L.

วงศ์ PLUMBAGINACEAE

ถิ่นกำเนิดและการกระจายพันธุ์ กระจายพันธุ์ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน แถบมณฑลไหหลำและยูนนาน และประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ ลาว กัมพูชา ไทย เวียดนาม อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์

ส่วนที่ใช้ รากแห้ง

สารสำคัญ สารกลุ่มnaphthaquinones (plumbagin) สารกลุ่ม α-pyrone

กลิ่น และรส กลิ่นเฉพาะตัว รสเผ็ดร้อน

การใช้ตามภูมิปัญญา แพทย์โบราณใช้รากเจตมูลเพลิงแดงเป็นยาบำรุงไฟธาตุ บำรุงโลหิต ขับลมในลำไส้และกระเพาะอาหารให้ผายเรอ ใช้ผสมเป็นยาบำรุงสำหรับสตรีหลังคลอดเพื่อให้มดลูกเข้าอู่ แก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ ปวดเสียด แน่นหน้าอก ทำให้ร่างกายเกิดความอบอุ่น ถ้ารับประทานมากอาจทำให้แท้งลูกได้ รากเจตมูลเพลิงจัดเป็นเครื่องยาในพิกัดตรีสาร ซึ่งประกอบด้วย รากเจตมูลเพลิง รากช้าพลู และเถาสะค้าน

การศึกษาทางเภสัชวิทยา

ฤทธิ์บีบมดลูก สาร plumbagin มีฤทธิ์บีบมดลูก

ฤทธิ์ต้านการเกาะกลุ่มของเกล็ดเลือด สาร plumbagin มีฤทธิ์ต้านการเกาะกลุ่มของเกล็ดเลือดในหลอดทดลอง

ฤทธิ์ต้านจุลชีพ สาร plumbagin มีฤทธิ์ต้านจุลชีพหลายชนิดโดยเฉพาะเชื้อ *Helicobacter pylori* ซึ่งทำให้เกิดแผลที่กระเพาะอาหาร

การศึกษาทางพิษวิทยา ความเป็นพิษเฉียบพลันของสาร plumbagin ที่ทำให้หนูตายครึ่งหนึ่ง (LD_{50}) มีค่าเท่ากับ 16 มิลลิกรัม/กิโลกรัม และเป็นพิษต่อเซลล์ไขกระดูก

บรรณานุกรม

https://www.dnp.go.th/botany/mplant/index.html

http://www.worldfloraonline.org/

คณะอนุกรรมการจัดทำตำราอ้างอิงยาสมุนไพรไทย ในคณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย. ตำราอ้างอิงยาสมุนไพรไทย เล่ม 1.

กรุงเทพมหานคร: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2551.

นพมาศ สุนทรเจริญนนท์ นงลักษณ์ เรื่องวิเศษ. คุณภาพเครื่องยาไทย จากงานวิจัยสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: บริษัท คอนเซ็พท์ เมดิคัส จำกัด, 2551.

เอกสารนี้จัดทำโดยคลินิกการประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนจีนหัวเฉียว
ใช้เผยแพร่เพื่อเป็นวิทยาทานความรู้แก่ประชาชน